

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen lapsi- ja perheasiainneuvoston toimintakertomus 2022–2023

Lapsi- ja perheasiainneuvoston ensimmäinen kokous pidettiin 2.6.2022 eli neuvoston toiminta alkoi jo hyvinvointialueen valmisteluvaiheessa. Kokouksessa järjestäytyttiin, valittiin puheenjohtajat ja edustajat eri toimielimiin ja linjattiin tulevaa toimintaa. Periaatteena oli ja on edelleen avoimesti keskustelevat ihmiset, monisuuntainen kommunikointi, sekä osallistavat ja luontevat kokouskäytänteet.

Lapsi- ja perheasiainneuvosto on ainutlaatuinen vaikuttamistoimielin, koska muita vastaavia Suomessa ei tällä hetkellä ole. Tästä kiitos kuuluu poliittisille päättäjille, joiden aloitteesta ajatus on lähtenyt. Lapsi- ja perheasiainneuvosto tunnistaa vastuunsa ja vaikuttamismahdollisuutensa ja pyrkii toiminnallaan pitämään huolta ja viemään eteenpäin lapsiin ja perheisiin vaikuttavia asioita koko hyvinvointialueella.

1 Lapsi- ja perheasiainneuvoston tavoite ja tehtävä

Hyvinvointialueen lapsi- ja perheasiainneuvosto on aluehallituksen asettama lasten ja perheiden asioita koskeva vaikuttamistoimielin Pohjois-Karjalan alueella. Alueella on 13 kuntaa: Heinävesi, Iloanta, Joensuu, Juuka, Kitee, Kontiolahti, Lieksa, Liperi, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Rääkkylä ja Tohmajärvi.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hallintosäännössä § 19 säädetään, että lapsi- ja perheasiainneuvoston tehtävänä on vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja perheiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, edistää lapsiperheiden osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia maakunnassa sekä edistää toimijoiden välistä yhteistyötä lasten ja lapsiperheiden hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä. Lapsi- ja perheasiainneuvosto seuraa, arvioi, antaa lausuntoja ja tekee aloitteita, kuulee asiantuntijoita ja/tai hankkii muun tarpeelliseksi katsomansa selvityksen käsiteltävänä olevaan asiaan. Neuvosto tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

Lapsi- ja perheasiainneuvoston tavoitteena on edustaa lasten ja perheiden asioita hyvinvointialueen päätöksenteossa ja tuoda niitä toimielinten käsittelyyn.

2 Lapsi- ja perheasiainneuvoston jäsenet 2022 alkaen

Jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnista, jokaisesta yksi edustaja ja heille varaedustajat. Lisäksi perhekeskusverkoston maakunnallinen ohjausryhmä nimeää viisi jäsentä ja viisi varajäsentä

perhekeskusverkoston järjestöistä, seurakunnista ja sidosryhmistä. Perhekeskusverkoston maakunnallisen ohjausryhmän tulee huomioida nimeämisissä alueellisuus sekä monipuolinen sidosryhmäosaaminen. Lisäksi voidaan valita muita jäseniä, joiden valintakriteereistä lapsi- ja perheasiainneuvosto päättää erikseen.

Lapsi- ja perheasiainneuvostossa on syyskuusta 2022 lähtien ollut pysyvänä asiantuntijana lapsiperheiden palveluiden palvelupäällikkö Sonja Hartikainen.

Neuvoston jäsenet (varajäsenet suluissa)

Heinävesi	Tarja Happonen (Sari Juvonen)
Ilomantsi	Minna Nevalainen 11.8.2022 asti, Piia Kurvinen 14.8.2023 asti, Jenni Rätty 14.8.2023 alkaen (Minna Hiltunen)
Joensuu	Jani Kaasinen (Katja Pussinen)
Juuka	Leena Juppi (Jaana Väyrynen)
Kitee	Seija Rosti 31.12.2023 asti, Joonas Saari 1.1.2024 alkaen (Tapio Niskanen 31.12.2023 asti, Sari Martikainen 1.1.2024 alkaen)
Kontiolahti	Sini Rantaeskola (Satu Seppäläinen)
Lieksa	Juha Ryyänen (Paula Timonen)
Liperi	Pauliina Sallinen (Kati Pikkarainen)
Nurmes	Laura Pekkala (Sanna Valjus)
Outokumpu	Pirjo Vauhkonen (Satu Mustonen-Eskelinen)
Polvijärvi	Maiju Anttilainen (Elisa Rantanen)
Rääkkylä	Rauni Ronkainen (Jyrki Kymäläinen)
Tohmajärvi	Päivi Piironen (Mika Piironen)
Perhekeskusverkoston edustajat	Päivi Turkia, MLL (Marika Hurskainen, Martat)
	Noora Alm, Perpe-keskus (Päivi Ainasto, Joensuun Seudun erilaiset oppijat)
	Henna Karhapää, Joensuun Setlementti (Marika Myllynen, Joensuun Lähiötalo Via Dia ry)
	Noora Kähkönen, Joensuun seurakunta (Saija Ihalainen, Enon seurakunta)
	Sari Johansson, Karelia-ammattikorkeakoulu (Teija Alanen, Riveria)

Lapsi- ja perheasiainneuvoston puheenjohtajana toimi Juha Ryyänen ja varapuheenjohtajana Sini Rantaeskola.

Lapsi- ja perheasiainneuvoston vastuvalmistelijana toimi hyvinvointialueen kumppanuuspäällikkö Maarita Mannelin.

Lapsi- ja perheasiainneuvoston edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hyvinvointialueen

- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnassa
- turvallisuuden ja varautumisen lautakunnassa
- tulevaisuuslautakunnassa
- osallisuusvaliokunnassa

Lisäksi neuvostosta on valittu edustaja

- Alueelliseen opiskeluhoollon yhteistyöryhmään
- Kohti vaikuttavaa asukasosallisuutta-hankkeen ohjausryhmään

3 Lapsi- ja perheasiainneuvoston kokoukset ja käsitellyt asiat 2022–2023

Lapsi- ja perheasiainneuvoston kokous	Keskeisimmät käsitellyt teemat
02.06.2022	Lapsi- ja perheasiainneuvoston järjestäytymiskokous, edustajien valinnat
11.08.2022	Pohjois-karjalan perhekeskusverkoston toiminta
08.09.2022	Lapsi- ja perheasiainneuvoston antama lausunto Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hyvinvointialuestrategiasta
06.10.2022	Lapsibudjetointi, ehkäisevä päihdetyö, perheentalon esittely
10.11.2022	Hyvinvointialueen aluevaltuuston puheenjohtajan terveiset, Joensuun kaupungin lapsivaikutusten arviointityön esittely
08.12.2022	Perhekeskuksen toimintasuunnitelma, sähköinen perhekeskus sekä ehkäisevän päihdetyön suunnitelma

Lapsi- ja perheasiainneuvoston kokous	Keskeisimmät käsitellyt teemat
19.1.2023	Sähköinen perhekeskus, Neuvolatoiminnan ja alle kouluikäisten ehkäisevä suun terveydenhuollon toimintasuunnitelma

23.2.2023	Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia, lausunnon valmistelu
23.3.2023	Alle 25-vuotiaiden maksuton ehkäisy ja seksuaaliterveyden edistäminen
20.4.2023	Lapsiasiavaltuutetun esittely ja puheenvuoro, Lapsi- ja perheasiainneuvoston lausunto Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiasta
10.5.2023	Osallisuusohjelma, turvallisemman tilan säännöt
30.8.2023	Lasten ja nuorten palveluiden tilannekuva Pohjois-Karjalassa (lapsiperheiden palvelut, lastensuojelu, perusterveydenhuolto, lasten psykiatria)
20.9.2023	Sähköisen perhekeskuksen toteuttaminen Pohjois-Karjalassa
25.10.2023	Kolmiportainen tuen malli nuorten psykososiaaliseen kuntoutukseen, Pohjois-Karjalan alueellinen opiskeluhuollon suunnitelma sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
22.11.2023	Lapset puheeksi -työmenetelmä, lapsi- ja perheasiainneuvoston lausunto Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen asiakasmaksuista sekä seurakuntien Polku-toimintamalli, hyvinvointialueen talousarvion 2024 valmistelun tilanne
13.12.2023	Polis-kyselyn tulokset, Lapsi- ja perheasiainneuvoston toimintakertomuksen valmistelu ja toimintasuunnitelma 2024

Vuonna 2022

- 6 kokousta
- 19 vierailijaa
- lausunto hyvinvointialuestrategian luonnoksesta ja kommentoitu ennaltaehkäisevän päihdetyön (EPT) toimintasuunnitelmaa vuosille 2023–2025 sekä Perhekeskuksen toimintasuunnitelmaa vuosille 2023–2025

Vuonna 2023

- 10 kokousta
- 23 vierailijaa

- lausunnot Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiasta ja -verkosta, sähköisestä perhekeskuksesta sekä asiakasmaksuista 1.1.2024 alkaen. Lisäksi kokouksissa kommentoitu neuvolatoiminnan ja alle kouluikäisten ehkäisevä suun terveydenhuollon toimintasuunnitelmaa, osallisuusohjelmaa, alueellista opiskeluhuollon suunnitelmaa sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa

4 Lasten, nuorten ja perheiden erityistä huomiota vaativat asiat

4.1. Lasten ja nuorten perustason päihde- ja mielenterveyspalvelut

Lapsi- ja perheasianneuvosto on kokouksissaan saanut tietoa hyvinvointialueen toimialueiden, kuntien, järjestöjen ja seurakuntien havainnoista lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilasta ja palvelutarpeista. Tilannekuvan perusteella on noussut huoli lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdehaasteiden sekä niihin saatavien palvelujen riittävydestä sekä palvelutarpeiden vaikutuksista esim. erityispalvelujen kuormittumiseen. Lapsi- ja perheasianneuvosto arvioi saamansa tiedon perusteella, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella olisi tarpeellista tarkastella lasten ja nuorten perustason mielenterveys- ja päihdepalvelujen järjestämistä sekä siinä havaittuja puutteita ja rakentaa perustason palvelut lain vaatimalla tavalla.

4.2. Sähköisen perhekeskuksen toteuttaminen

Sähköisen perhekeskuksen ajatuksena on tuoda kaikki alueen lapsiperheille tarjolla olevat palvelut yhdelle alustalle helposti perheiden löydettäväksi. Lapsi- ja perheasiainneuvosto on saanut perhekeskusverkoston kautta perheiltä tullutta tietoa, että sähköiselle perhekeskukselle on suuri tarve ja sen käyttöönoton toivotaan tapahtuvan mahdollisimman nopeasti. Sähköisen perhekeskuksen toteuttamistapa ei ole oleellinen kysymys, vaan se, millainen sisältö siinä tulee olemaan, ja että se kattaa hyvinvointialueen, kuntien, yhdistysten ja seurakuntien palvelut kattavasti ja tasapuolisesti ja tukee myös perhekeskuksen toimintasuunnitelmaa.

5 Lapsi- ja perheasiainneuvoston tapahtumat ja toiminnan tunnetuksi tekeminen

Kontiolahden 150-juhlavuoden lasten tapahtuma 12.8.2023

Lapsi- ja perheasiainneuvoston edustajia osallistui Kontiolahden 150-juhlavuoden lastentapahtumaan 12.8.2023. Kontiolahden jäähallin viereisellä tapahtumakentällä järjestettiin maksuton lapsille ja perheille suunnattu tapahtuma, jossa oli lapsille suunnattua ohjelmaa klo 11–14 ja klo 13 Hevisauruksen ilmaiskonsertti. Perhekeskusverkoston yhteisellä tapahtumapisteellä

järjestettiin muun muassa ongintaa, kasvotarroja, värityskuvia sekä esiteltiin perhekeskustoimintaa ja -kyselyä. Kontiolahden 150-juhlavuoden lasten tapahtumaan osallistui arviolta reilut 2 000 henkilöä.

Puheenjohtaja osallistui 14.2.2023 pidettyyn aluevaltuuston iltakouluun, jossa oli lapsi- ja perheasiainneuvoston esittely muiden vaikuttamistoimielinten esittelyjen kanssa.

Lapsi- ja perheasiainneuvoston puheenjohtaja osallistui vaikuttamistoimielinten, osallisuusvaliokunnan ja lautakuntien puheenjohtajien sekä hyvinvointialueen johdon yhteistapaamiseen 17.8.2023. Tuolloin sovittiin, että tapaamisia on jatkossa kaksi kertaa vuodessa.

Lapsen oikeuksien Kato mua –perhetapahtuma 25.11.2023 klo 12–16, Joensuun kirkko ja Yhteiskoulun lukio

Kato mua –tapahtuma oli suunnattu erityisesti alakouluikäisille ja heidän perheilleen. Tapahtuman pääjärjestäjänä toimi Joensuun ev.lut. seurakuntayhtymä. Tapahtuma alkoi Joensuun kirkossa musiikillisella lasten kirkkohetkellä ja jatkui Yhteiskoulun lukiolla noin 20 erilaisella toimintapisteellä. Lisäksi tapahtumassa oli esiintymässä vatsastapuhuja Sari Aalto.

Lapsi- ja perheasiainneuvosto osallistui tapahtumaan tuottamalla yhden toimintapisteen. Pisteellä tehtiin lapsille tarratatuointeja lapsille ja samalla juteltiin kävijöiden kanssa perhekeskustoiminnasta. Maksuttomaan Kato mua –perhetapahtumaan osallistui 450 henkilöä.

Lapsi- ja perheasiainneuvoston esittely Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen internetsivuilla

<https://www.siunsote.fi/lapsi-ja-perheasiainneuvosto>

Lapsi- ja perheasiainneuvoston pöytäkirjat ja muistiot

<https://dynastyjulkaisu.pohjoiskarjala.net/VateJulk/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetings&id=1803>